

K A Z A N I E

Dnia 2. Julii 1791. Roku z rana.

NA S. NAWIDZENIA NAYSWIETSZEY PANNY

W KOSCIELE PARAFIALNYM

PANNY MARYI

Na Nowym Mieście w Warszawie

M I A N E

Stosownie do Konstytucyi z. Maja.

Przez Jmci X. M. K. Chel: P. Koad U: Kap: J: O. X. M:
P: K. P: i W. X. Litt:

Nakładem i expensem własnym Obywatela Miasta Nowey
Warszawy.

Bez wiedzy każącego, J. M. L. G: L: W: K: K: O: S: H:
Podane do Druku.

Miane przez A. Chwałęwicza

~~1791~~
1791

W W A R S Z A W I E.

W Drukarni Wolney.

<http://rcin.org.pl>

*96 ob. a 1791. Jestem...
per me R...*

<http://rcin.org.pl>

XVIII.2.1266

K A Z A N I E

Przystąpmy z Ufnością do Tronu Łaski, abyśmy dostąpili Miłosierdzia, i znaleźli Łaskę w pomocy potrzebney. Są słowa Pawła S. w Liście do Żydów położone w Rozdziale Czwartym.

CHRZESCIANIE MOI, każdy człowiek żyjący na świecie, każde Królestwo, i Państwo, między sprawiedliwością Boską, i jego miłosierdziem jest położone; bo pogładając się na Boga jako surowego Sędziego, sprawiedliwie boimy się aby on nas nie zgubił, patrząc zaś na niego jako na miłosiernego Pana, obiecujemy sobie znowu, że on nas zbawi, i słusznie, albowiem widząc niegodność płynącą z grzechów naszych, i nie mając nadto pewności ich odpuszczenia, ponosimy tedy sprawiedliwą na sercu naszym boiaźń. Coż nam więc zostało czynić najmilszi, jeśli się nie udać do *MARTI NAWIDZENIA*, i przystąpić z Ufnością do Tronu Jey Łaski, abyśmy dostąpili miłosierdzia, i znaleźli łaskę w pomocy potrzebney, a tak i sprawiedliwości Boskiej unikniemy bez ochybnie, i miłosierdzia jego dostapiemy nie omylnie, gdyż ona jest Matką wszelakiej litości, a zatym u Syna Boga swego.

iako sprawiedliwego wyrobi dla nas, co i w tym czasie ile Patronka Naszego Krolestwa ziednała dla Oyczyzny naszej Jego Miłosierdzie. Nawidzał Bog Oyczyznę naszą surowo za grzechy, i nawidzał sprawiedliwie, bo tak dawniey przez Proroka zagroził grzesznikom mówiąc. *Nawidzę w chłostaniu grzechy ich, i nawidzieć będę po całym świecie.* Alboż tego nawidzenia, nasze Krolestwo nie doznało, kiedy w nim dopuszczał wpływ Mocarstw nas ucimiejących, Kraie nasze odpadłe bogate i obfzerne, nieznałki i niezgody samychże Rodaków między sobą zagęszczone, z najlepszych i mądrych Królów STANISŁAWA AUGUSTA oby w setne lata jeszcze nam Panującego Nayukochańszego Oycy Oyczyzny mówiąc z Psalmistą Pańskim i prosząc Boga Zastępów *Dies superdies Regis adjicies*; na życie jego drogie przed kilkunastu lat dybanie, i dotąd niemal cierniową Koronę przez nieufność, intrygi i tam daley włączanie na tego S. skronie; nie były proste poniżenia nas, czyli skutki rozgniewaney nad nami jego sprawiedliwości za grzechy nasze popełniane? Przeciwnie znowu łaskawe Nawidzenie Maryi Krolowy i Patronki Korony Polskiej, że za iey udaniem się Opatrzność Naywyższego w Miesiącu zaprzeszłym uwolniła Państwo nasze od swych nieprzyjaciół dybiących aby do reszty ie rozszarpać, jest to dowodem miłosierdzia Boga dla Maryi czyniącego, którą my nie bez osobliwych pociech naszych błogosławić winniśmy; albowiem ta ręka Syna iey Boga, nieprzyjacióły Oyczyzny naszej tak cha-

niebnie starła, a jego moc i chwała, w tym tak znacznym zwycięstwie jaśnieć będzie w całej Europie z nie małą zaletą Kraiu naszego, co wszystko stało się pomyślnie Najmilsi Moi przez względy Boga, na Maryą Matkę swoją. Czy uważacie więc Chrześcianie Moi dokąd ja zmierzam, i o czym dalej mówić będę? słuchajcież proszę. Dwa tu tedy Nawidzenia na nas i Ojczyznę naszą zaszli, jedne surowe a drugie łaskawe, czyli raczej, dwie doskonałości Boskie to jest sprawiedliwość, i miłosierdzie jego nad nami z sobą się na wzajem spotkały. Sprawiedliwość w Nawidzeniu nas surowo, która nas karała dotąd abyśmy się poprawili, Miłosierdzie, które za przyczyną Maryi ocaliło i zachowało od zguby Ojczyznę naszą. Co jaśniej tak tłumaczę Nawidzenie nas i Ojczyzny naszej surowe Boga, było to dowodem sprawiedliwości Boskiej za grzechy popełniane w Królestwie naszym to I. Część. Nawidzenie nas łaskawe Maryi uszedłszy nie dawno upadku Ojczyzny naszej, jest to dowodem miłosierdzia Boga dla Maryi wyświadczonego jako Królowej naszego Państwa, są to dwa Punkta rozwagi naszej na większą cześć i chwałę Króla Królów, za Twym też błogosławieństwem o Marya Królowa i Patronko Korony Polskiej.

Trojakim sposobem Najmilsi Moi Bóg sprawiedliwy nawidza surowo, trojaki podział ludzi, to jest sprawiedliwych, o pokucie myślących, i bez poprawy żyjących

grzeszników. Pierwszych aby ich doświadczył, drugich by poprawił, a trzecich, aby ich potępił wiecznie. O Pierwszych tak mowi Job: *nawidzasz sprawiedliwego bardzo i zaraz go doświadczasz*, o drugich Moyżesz, *nawidzę ich w dzień gniewu moiego, a to za grzechy ich.* O trzecich na ostatek Jeremijażz przepowiada, *w ten czas gdy ich Bog nawidzać będzie, upadną bez nadziei powstania.* Pierwsze tedy Nawidzenie Boskie widzę być za surowe Chrześcianie Moi, drugie daleko surowsze, ale naysurowsze trzecie; bo pierwsze pochodzi z miłości Boga, iakie było Joba Sprawiedliwego, gdy go nawidzał na majątku dzieciach, zdrowiu, i ciele własnym, lecz to wszystko sownie mu nadgrodził. Drugie wypływa z sprawiedliwego gniewu, iakie było Dawida, nawidzając go Bog, na Woysku i podanych przez trzy dni za iego grzech siedmdzieścát tyścę trupem padłych; alić i te Nawidzenie z Miłosierdzia Boskiego pochodziło, aby się Dawid poprawił, i nie był więcej iak stworzenie przeciwko swemu Stworcy pyśzny. Trzecie na ostatek nadchodzi nawidzenie Naysurowsze, gdy lud swoy Bog nawidzał w grzechach pograżony, i nie chcący czynić poprawy, z ktorego liczby był ow Tyran uciemiężający lud Izraelski Faraó Krol Egipski, kiedy nie chciał na Wolność puścić ludu tegoż mimo rozkazow Naywyższego wszech Państw Rządcy Boga, pograżywszy go dopiero po rożnych straszliwych plagach z całym Woyskiem, końmi wozami, ludźmi, na dno morskie, i już na żywot wie-

czny oraz doczesny nie puszciwszy go więcey. Przypa-
 trzcież się tedy Chrześciance temu troiakiemu porządkowi
 Nawidzenia Boskiego, z których pierwszy daie się widzieć
 jako ma poświęconą miłość z gorzkością, drugi gorzkość z
 miłosierdziem, a trzeci sprawiedliwość z zgubą i hańbą
 wieczną, we wszystkich zaś ciężkie utrapienie. Do któ-
 rychże więc Naymilsi Moi z tych trzech Nawidzeń suro-
 wego Boga za nasze grzechy popełniane do tąd należeli-
 śmy w smutnych okolicznościach Oyczyzny naszej! Dał-
 by Bog, żebyśmy byli z pierwszego grona ludzi, ale nie
 poochlebiaymy sobie, abyśmy byli sprawiedliwi wszyscy,
 bo któryż to z nas iest tak niewinny, iżby się nie poczu-
 wał do iednego przynajmniey grzechu, alboż o nas tak my-
 ślących nie wyraźnie mowi Jan S: ktoby mowił z was, iż
 nie zgrzeszył bluźniłby i byłby kłamcą, gdyż iesli ieszcze myśl
 nasza nie iest skażona, serce nie zepsute, nie skrwawione
 ręce, czyliż iuż przez to do liczby sprawiedliwych należeć
 mamy? Ey poydźmy do sumienia naszego i serca, a oba-
 czemy co one nam zadyktuie, obaczemy mowie tam zape-
 wnie, że z granic powinności swoich wykroczyliśmy, albo-
 wiem iesze Job naysprawiedliwszy uznawał się winnym mo-
 wiąc: *zgrzeszyłem coż czynić będę o Wielki Boże! ty który masz
 bacność na wszystkich ludzi.* Idzie zatym Naymilsi, iż
 nie masz sprawiedliwego bez żadnego grzechu powzednie-
 go, dawniey popełnionego, lub cudzego, a zatym że i ten
 podpada surowości Sądow Boskich, co iest dosyć na spro-

wadzenie kary Boskiej, bo często bywa, że grzech powszedni, jest mała wina, ale wielkie kary na Krolestwa, Familie i Domy sprowadza. Idźmy daley od sprawiedliwych do stanu grzesznych, a tu dopiero będzie prawdą, iż słusznie karom Boskim podpadamy. Oyczyznę naszą widząc nie raz nieszczęściami różnemi skołataną za nasze popełniane grzechy, alboż raz o uszy nasze iak Dawidowi obijał się ow straszliwy wyrok. Przeto iżeście wy mną pogardzili, i moim Prawem świętym: wymowę Duchowni dla danego nie raz ludowi swemu zgorzzenia, świeccy dla wyuzdanych swoich namiętności, Panowie i Rządcy Kraiu, dla Intryg i frymarczenia, Woysko i Rycerze, dla pierzchliwego dezterterstwa, i nie wierności ku swey Oyczyźnie Obywatele przez niezgodę i niemilość dla swego Kraiu, Kupcy przez oszukania w handlu, i dobrowolne Bankructwa, Rzemieślnicy przez wyzukanę zdzierstwa, i wykręty, Słudzy przez kradzież, i niewdzięczność ku Panom swoim młodzież oboiey płci przez lubieżność i bez wstydy, przeto mówię żeście mną pogardzili, że wam więcey rozkosz wasza miłszą była niż moja chwala, będzie tedy zawdy miecz dobyty, i zakrwawiony, w Domu, Państwie, i Krolestwie waszym. Ta tedy płodność grzechow naszych kosztowne nam kazała, okropnych owocow gorzkości nieszczęść, niezgody, od przedawania w niewolę Współ-Braci własnych nieufności Królów i naylepiey chcącemu myśleć z Narodem iak tego teraz daie dosadne dowody, wszytkie powtarzam powszechne

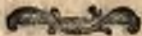
wszelne te nieszczęścia, nędze i uboſtwa nie powinnyż wprawić nas w tę prawdę, iż te wezbranie popełnionych grzechow karało Oyczyznę naszą, zachwuiąc nam tylko iedynie przy ſiłach czerſtwych mimo tyło zgryzot i fatyg STANISŁAWA AUGUSTA Króla i Pana Nayukochańſzego Oyca Oyczyzny Naszey, iak drugiego Noego, abyśmy potopem powſzechnym, zguby naszey zalanemi nie byli w czym iego mądrość w kierowaniu intereſſow Oyczyzny, iako Salamonowi, ſprawiedliwość, przy niewinności życia, iako Jobowi, liłość i miłofierdzie nad ubogiem, Szpitalami i Kłaſztorami, iak Tobijaſzowi od Boga dana, zawſze towarzyſzyła, a iako pożytkuiącego z tych darow Boſkich wydzwięła nas ieſzcze do czasu z tey zguby Kraiu naszego, nawidzaiąc nas Nawidzeniem ſurowym, domagaiąc ſię od nas pokuty iako od Dawida, to ieſt gorżkość kar ſpuſzczonych mieſzaiąc z ſwym miłofierdziem, i czekaiąc naszey poprawy, abyśmy nie tak iak Farao Król Egiptki nawidzony z zgubą i hańbą ſwoją wiecznie i do-cześnie nie upadli. Jeſt tedy iuż to prawdą Naymiłi Moi, że Nawidzenie nas ſurowe Boga, było to dowodem ſprawiedliwości Jego za grzechy popełniane w Króleſtwie naszym. Ale że nad to Nawidzenie nas łaskawe Maryi uſzedłszy nie dawno upadku Oyczyzny naszey, ieſt do-wodem Miłofierdzia Boga dla Maryi wyſwiadczonego, iako Królowey i Patronki naszego Państwa, to obaczemy w s. Części.

B

2, *Część Wielkość Miłosierdzia Boskiego wyświadczonego*, czyli nam samym *Naymilsi Moi*, czyli mieyscu iakiemu, czyli na ostatek Państwu, lub Królestwu któremu, zawsze miarkować należy nayprzod z nędzy i stanu nie-
szczęśliwego, w którym osoba, mieysce, lub Królestwo iakie zostaie, a potem z owego to sposobu Boga Łaskawego ofwobodzającego z takowey nie-
szczęśliwości. Co ja zważywszy wystawiam sobie w myśli nayprzod owe *Miaſto Betulii*, a potem i naszą *Oyczyznę* dziś przez miłosierdzie Boga, i Łaskawe *Nawidzenie Maryi* od zguby wydźwignioną za wstawieniem się oneyże do *Syna swego*. *Betulia* *Miaſto* pod czas Jego od *Woyska* nieprzyiaźnego obłężenia, straszną była trwogą przerażona, bo w czasie tey ciężkiej niewoli nie widzieć było na ten czas, tylko okropny na twarzy onych iego *Obywatelow* smutek, nie słyszeć tylko głębokie ięczenia i łkania. *Płakali Synowie Izraelfcy* po drogach i ulicach, czekając okrutney śmierci, a nie mając z nikąd pomocy, widzieć tam było smutne gromady ich *Oycow*, *starsow* i *starszizney* nachyloney laty, wysuszoney żalem i rozpaczą, wszystkich zchodzących się do *Kościola*, miotających się na ziemię, modlących się strasliwym płaczem i narzekaniem do Boga ich *Oyców*, który w prawdzie mając oko opatrności nad nimi w ten czas bardziey niżeli kiedy, *Betulii* te *Miaſto* już prawie zginione, i obtoczone stem dwudziestą tysięcy *Woyska* *Aſyryiczyców* ręką iedney proſtey *Niewiaſty* *Judit* *Głowę* *Holoferneſowi* *Wodzowi* tegoż *Woy-*

ska ucinającej uwalnia z nie małym Izraelczyków zwycię-
 stwem. Nie byłaż też Naymilsi nie równie większa nędra
 i niewola nie w Mieście jednym Betulii, ale w Kró'lestwie na-
 szym całym Polskim, kiedy od kilkudziesięci lat to
 nasze Państwo, nie raz trwogą i groźbą Mocarstw Sąsiedz-
 kich załęcznione zostało, krew Braci naszych przy każdym
 Bez Krolewiu lała się, Woyny domowe wszczynane, Królo-
 wie z Tronu zrzucani; Jęczeliśmy wszyscy iak w owym
 Mieście Betulii oblężonym Izraelczycy, wsie, domy, majątki, i
 dobytki nasze iuż popalone, zrabowane, i nieprzyjaciół lu-
 pem stali się, czekając ieszcze okrutney naszej śmierci, i
 upadku po Zaborze Kraiow, a nie mając z nikąd pomocy,
 wiedzieć u nas było tylko Intrygi zagraniczne, Przekupstwa
 Oyczyzny swoisy Współ-Rodaków, i bogacenie się na iey rui-
 nie; a lud pospolity z żalem i rozpaczą chodzący do Kościo-
 łów, na odwrocenie tych kar Boga Zastępów przez Supplikacye
 nie raz Po Dyecezyach od swych Arcy Pasterzów nakazane,
 modły swoje wylewał. Alieć czas nadszedł 3. Maia, w
 którym Król Gorliwy o Kray swoy widząc go iuż nad prze-
 pascią, zapomniawszy nawet o swoim iestestwie, i interessie
 własnym Sukcessora Tronu (oby po Naydłuższym Panowa-
 niu) zaprasza, i nowy Rząd polityczny Państwa swego za-
 kłada, stając się Tworcą i Zbawicielem Narodu Polskiego,
 iako prawdziwy Jego Rodak, zagrzewając do tego usilnie
 Stany Narodu, a po uczynioney na to zgodzie, Bogu z Na-
 rodem powtornie przed Oltarzem Pańskim, przyśięga, i mo-

dli się do Boga swych Oycow, oraz wſzystlich Narodów, przyznając to wſzystko Jego Miłofierdziu i Opatrzności, na kotrege honor za zgodą Stanów Świątynię wystawi, Naywyżſi zaś i Górlwi Paſterze Dufz naszych JJWW. Jchmość XX. Biskupi zaraz ſwemi Proceſſami lud i trzody ſobie powierzone, o tey tak wielkiej Dobroci Naymiłofiernieyſzego Boga obwieſcić nam Kapłanom Ich wyręczycielom rozkazują, i w kaźdey okoliczności Dobroć tego Boga nad naszym Kroleſtwem, opowiadać zlecają, co też i działy było powodem mi tego ¹⁸⁰⁴ zmienia. Ó co to więc Naymiłſi ieſt za nagła odmiana w tym ſzczęściu naszym, co za weſełości w ſercach Narodu Naszego? czytacie już podobno i ſlyſzycze, bo nie w mocy i orężu Woyska, ale z Nieba to ieſt od Boga ſtało się te zwycięſtwo, który niſzczy wſzelkie potęgi, ieſt Oycem uſaiących ſobie, nawałności wſzelkie uſpakaia, gniewliwe lwy z frogości wyzuwa, ſłońce przeciwko ſobie wrodzonemu biegowi zaſtanawia, na wyſokościach Nieba grzmoty wzbudza, i zapala błyskawice, aby miotał pioruny, i nayſroźſze Narody boiaźnią przerażał. Boże mocny! Boże ſtraſzny! Boże miłofierny! mocnyś na wſzystkich, ſtraſznyś na nieprzyiacioł, miłofiernyś na ſlug i Dzieci Twoje. - Niechże ci te dy będą niekończone Dzięki o Dobry Panie za to miłofierdzie, którymś nas i Oycyznę naszą z rąk nieprzyiacioł oſwobodził, bo komuż te odrodzenie nasze przypisać można, ieżeli nie Tobie o Boże Królu Wieczny, który wſzystko możeſz, a nikt się Tobie oprzeć nie zdoła, bo tak chciaeś, tak

rozkazałeś, i tak się stać musiało, że mamy być szczęśliwzemi wraz z Ojczyzną naszą. Tobie też o Panno naypierwiej po Bogu przyznać musimy to Dobrodzieystwo, ponieważ dzielniejszą stałaś się w tey mierze niż Judyt, przez którą wszystko mamy od Boga, a bez ciebie iako naucza Bernard S. nic otrzymać nie możemy, tak z Darow Duchownych iako i Ziemskich, a to dla tego, żeby pokazał Bog światu, co może Matka u Syna, którego poczęła przez ieden Cud Wszehmocności Boskiey ogarnioną będąc od Ducha Nayświętszego; a gdy już nie mogę o Marya łaskawego Twego Nawidzenia ze wszystkich łask, życia, zdrowia, fortuny, wyliczyć; zaświadczeż mi tu prozę sprawiedliwi i grzesznicy, ubodzy i mocni, Panowie i Xiążęta, w swych troskach pociechę, w swych dolegliwościach folgę i pomoc odbierający, a w wlezechółności wyświadczy i wyznay mi Krolestwo moje niegdys kwitnące i płynące, odbierałeś, gdyby iak z rzrodła iakiego łask Boskich w gwałtownych potrzebach od Maryi Protekcyą, o ktorey stwierdzenie publiczne za zgodą Panów Polskich na Seymie za Zygmunta Króla zaszło, czyli Konstytucya R: Pańskiego 1565. iestuchwalona. Tak, tak Naymilsi Wielki Bóg Nasz, iak Historye nasze opiewaią wiele rzeczy, i Dzieła naszym Przodkom dla Maryi Matki swojej poczynił, że oni posiadali Kraie zyzne w zboża, kruszcze, stada, trzody, i zwierzęta, szeroko rozprzeszczerzani granice Państwa, Imie swoje wstawiali Rycerskimi czynami pieniądzeni, zwycięstwyy, mądremi Prawami, złoto wolnością; ale to nie ich o-

rężowi , przemysłom i przewagom . lecz Wszchemocnemu Ra-
 mieniuwi przypisać potrzeba , oraz nayprzeważnieyszemu
 Maryi Matki Jego do siebie wstawianiu się i przyczynieniu ;
 a nawet i teraz ieśli się obeyrzemy na nasze takie odrodze-
 nie się Kraiowe , czy nie iestże to Dzieło Maryi Patronki i
 i Kiò'owey Korony naszej Polskiej . Jest tedy i to prawdą
 że Nawidzenie łaskawe Maryi uszedłszy nie dawno upadku
 Oyczyzny naszej , iest to dowodem miłosierdzia Boga dla Ma-
 ryi wyświadczonego iako Krolowey naszego Państwa . Zwa-
 żywszy Naymilsi te dwojakie Nawidzenia na nas , i Oyczy-
 znę naszą ile surowe , i łaskawe surowe od Boga sprawiedliwe-
 go , łaskawe od Boga a to iestcze za przyczyną Maryi miłosier-
 nego i nie zostaię nam więcey , iak tylko za tak wielkie Dobro-
 dzieystwa oddać Bogu daninę Chwały , i słusznego dzięk-
 czynienia ; Maryi zaś Nawidzenia miłość i uprzejmość affek-
 tów naszych . Tak iest Błogosławmy Chrześciance BOGA , y
 dzieła JEGO Opowiedzemy wżysłtkim wiekóm , terazniey-
 szym , do podziwienia , przeszłym , do zazdrości , przyszłym ,
 do S. Ufności , albowiem uczynił z nami , acz pierwey
 Sprawiedliwość , lecz też y nierównie większe teraz
 miłosierdzie , à Prawica JEGO uwielbiona iest w mocy ,
 aby starta była potęga nieprzyiacioł Oyczyzny naszej ;
 wychwalaiać zaś w radości BOGA Syna , wychwalaemy
 y Maryą Matkę JEGO ; mówiać ; Błogosławionaś TY
 CORKO od BOGA NAYWYZSZEZO w wszelkim Na-
 rodzie , który tylko posłysz y Jmieniu TWOIM , Bło-
 gosławionaś TY Matko Syna BOSKIEGO , albowiem

BOG tak wślawił imię TWOIE, że nigdy nie wynydzie z ust ludzkich chwała JEGO, Błogosławiona jesteś y od Naszego całego Królestwa, którego Korony jesteś Patronką Najpierwszą, y od nas wszystkich do Ciebie się tu garnących. Poddawajcież tylko y zawsze Rodzice od Plemienia do plemienia Dzieciom swoim y całemu Jch Potomstwu, Obowiązek ogłaszania Chwały y dziwów Imienia Maryi, albowiem przed Obliczem Narodów po tyle razy objawił BOG moc y Potęgę Jego, co y na Naszym Królestwie dziś sprawdziło się, gdy za przyczyną nawidzeni jesteśmy łaskawie. O którą to łaskę upadłszy na Kolana upraszamy CIĘ wszyscy o MARYA, abyś Pamiętała o Nas przed obliczem BOGA przyczyniając się, czyli nawidzając pomyślnie y łaskawie nas, y Ojczyznę Naszą, a gniew JEGO, czyli nawidzenie surowe od Nas y Królestwa Naszego oddalając na zawsze. *Recordare Virgo Mater in Conspectu Dei, ut loquaris pro Nobis Bona, & ut avertat indignationem suam à Nobis*, a tak dopiero już słusznie te Hasło całemu światu ogłaszając będziemy, że y My Naród, z Tobą Bogiem, y Królem Naszym Stanisławem Augustem, y znowu BOG. y Król Nasz Stanisław August z Narodem swoim, nie rozdzielnie zostawać będziemy z sobą; oby na wieki! Co day Boże Amen.

W Drukarni Wolney.

<http://rcin.org.pl>

XVIII, 2. 1266

